

PATVIRTINTA
Šiaulių „Juventos“ progimnazijos
direktoriaus 2023 m. balandžio 26 d.
įsakymu Nr. V-52

Atnaujinta VGK nutarimu
2023-04-18, Nr.VGK-12

ŠIAULIŲ „JUVENTOS“ PROGIMNAZIJOS VEIKSMŲ ĮTARUS MOKINIŲ VARTOJUS PSIHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių „Juventos“ progimnazijos (toliau – Progimnazija) darbuotojų veiksmų, įtarus mokinį vartojus alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. V-966/V-672 redakcija), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 1071 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimo Nr. 437 „Dėl ankstyvo vaikų (moksleivių) psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nustatymo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“, LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 patvirtintu „Vaikų vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu“, LR „Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymu“ (1995-12-20 Nr. I-1143).

2. Veiksmų įtarus mokinį vartojus alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas tvarkos aprašas (toliau vadinama – Aprašas) reglamentuoja mokinių, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimą Šiaulių „Juventos“ progimnazijoje.

3. Mokinių, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo tikslas – siekti kuo anksčiau nustatyti ir motyvuoti mokinius atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti kompleksinę psichologinę, medicininę ar kitą pagalbą mokiniui ir šeimai, išvengti neigiamų medicininių, ekonominių, socialinių ir teisinių padarinių, susijusių su narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų neteisėtu vartojimu.

4. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Ankstyvoji intervencija – psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos mokiniams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų.

Apsinuodijimas – patologinė organizmo būklė, kurią sukelia narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimas.

Apsvaigimas – psichikos būseną ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos narkotinės, psichotropinės, kitos psichiką veikiančios medžiagos.

Medicininė apžiūra – specialių žinių ir reikiamą kvalifikaciją turinčių visų rūšių asmens sveikatos priežiūros įstaigų asmens sveikatos priežiūros specialistų, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka suteikta teisė atlikti medicininę apžiūrą, atliekami veiksmai, kuriais nustatoma, ar mokinys vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra

apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis.

Elektroninė cigaretė– gaminys, kuris gali būti naudojamas garams, kuriuose yra nikotino, vartoti per kandiklį, arba bet kuri tokio gaminio sudedamoji dalis, įskaitant kapsulę, rezervuarą ir įtaisą be kapsulės ar rezervuaro. Elektroninės cigaretės gali būti vienkartinės arba užpildomos iš pildomosios talpyklos ir rezervuaro, arba daugkartinės su keičiamomis vienkartinėmis kapsulėmis.

Su tabako gaminiais susijęs gaminys – elektroninė cigaretė, elektroninių cigarečių pildyklė, taip pat rūkomasis žolinis gaminys.

Tabakas– lapai ir kitos natūralios apdorotos ar neapdorotos tabako (*Nicotiana*) genties augalų dalys, įskaitant pūstinį ir regeneruotą tabaką.

Tabako gaminys– vartoti skirtas gaminys, kuris gaminamas tik iš tabako (tiek genetiškai modifikuoto, tiek nemodifikuoto) arba kuriame yra tabako.

Narkotinės ir psichotropinės medžiagos – gamtinės ar sintetinės medžiagos, kurios įrašytos į narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus, patvirtintus sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 5 (Žin., 2000, Nr. 4-113).

Psichiką veikiančios medžiagos – psichoaktyvios medžiagos, sukeliančios psichikos ir elgesio sutrikimus, kurie klasifikuojami pagal 10-osios redakcijos Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją (TLK-10), pradėtą naudoti vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro 1996 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 542 (Žin., 2001, Nr. 50-1758).

Sveikatos priežiūros paslaugos – mokinio sveikatos būklės vertinimas, psichikos ir elgesio sutrikimų diagnostika, gydymas ir slauga.

Mokinio atstovai pagal įstatymą – tėvai, tėviai, globėjai, rūpintojai.

II. MOKINIŲ, VARTOJANČIŲ TABAKĄ, TABAKO GAMINIUS, NARKOTINES, PSICHOTROPINES, KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS, NUSTATYMO ORGANIZAVIMAS

5. Gavę informacijos ar įtarę, kad mokinys galimai turi draudžiamų daiktų (narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų) progimnazijos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos vadovą, direktoriaus pavaduotoją/ugdymo skyriaus vedėją ar socialinį pedagogą. Jeigu Mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Mokyklos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos vadovą, direktoriaus pavaduotoją/ugdymo skyriaus vedėją ar socialinį pedagogą.

6. Mokyklos darbuotojas ir (ar) Mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas/ugdymo skyriaus vedėjas ar socialinis pedagogas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

7. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – Mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas/ugdymo skyriaus vedėjas ar socialinis pedagogas. Paašškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir teritorinė policijos įstaiga.

8. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

9. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo išskviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Mokyklos vadovo paskirto Mokyklos darbuotojo.

10. Progimnazijos darbuotojai, įtarę, kad mokinys progimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, kviečia visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, kuris įvertina mokinio sveikatos būklę bei

nedelsdami informuoja apie tai progimnazijos direktorių, pavaduotoją ugdymui/ugdymo skyriaus vedėją ar socialinį pedagogą.

11. Progimnazijos direktorius, pavaduotojas ugdymui/ugdymo skyriaus vedėjas ar socialinis pedagogas:

11.1. nedelsdami informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad jis vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

11.2. informuoja mokinį, jo atstovus apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą – 112;

11.3. informuoja mokinį, jo atstovus apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

12. Progimnazijos darbuotojai, įtarę, kad mokinys gimnazijoje ar jos teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

12.1. suteikia mokiniui pirmąją pagalbą;

12.2. nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.

13. Progimnazijos direktorius, pavaduotojas ugdymui/skyriaus vedėjas ar socialinis pedagogas apie įtarimą, kad mokinys yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, skubiai informuoja apie tai mokinio atstovus.

14. Mokinio elgesys kartu su mokinio atstovais aptariamas Vaiko gerovės komisijos posėdyje numatant tolimesnius mokinio elgesio korekcijos veiksmus (mokiniui privalomos 3 konsultacijos pas socialinį pedagogą), suteikiama informacija apie pagalbą teikiančias institucijas.

15. Progimnazijos direktorius:

15.1. užtikrina, kad progimnazijoje būtų įgyvendinama narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, skirta mokiniams, vartojantiems narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, teikiama pagalba vaikams, vartojantiems šias medžiagas, plėtojamas įstaigų tarpusavio bendradarbiavimas su vaiko teisių apsaugos tarnybomis, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir reabilitacijos įstaigomis;

15.2. supažindina darbuotojus ir mokinius su šio Aprašo nuostatomis.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Medicininė apžiūra atliekama ir kitos reikiamos sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigose Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Asmens sveikatos priežiūros specialistai, nustatę, kad mokinys vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, informuoja mokinį ir jo atstovus apie tai ir apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias atitinkamą medicininę, psichologinę, socialinę, teisinę pagalbą.

18. Informacija apie mokinius, vartojančius narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, arba mokinius, turinčius priklausomybę nuo šių medžiagų, turi būti disponuojama tiek, kiek reikalinga mokinio teisei būti sveikam užtikrinti, tačiau nepažeidžiant teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę, todėl ši informacija gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

